

**MOPROFESARA MS MAKHANYA, HLOGO LE
MOTLATŠAMOTŠHANSELIRI
YUNIBESITHI YA AFRIKA BORWA
MOLETLO WA DIJO TŠA MANTŠIBOA WA KABO YA DIFOKA TŠA
SEGO TŠA MOTŠHANSELIRI**

Thuto ya Temokrasi ngwageng wa bo 25

THE HOUGHTON HOTEL, HOUGHTON, JOHANNESBURG

01 NOFEMERE 2019

Ke a leboga Moswaramarapo: Mohumagadi Sedzani Musundwa, wa Kholetšhe ya Dithutamahlale tša Tekolo ya Dipuku tša Ditšhelete ka Unisa

- Motšhanseliri wa rena, Mopresidente Thabo Mbeki, le monggae wa rena wa Moletlo o bohlokwa wa Dijo tša Mantšiboa wa Kabo ya Difoka tša Segoo
- Mohumagadi Zanele Mbeki le bjalo ka monggaemmogo wa moletlo wa bošego bjo
- Maloko a Dintlo tša Botseta
- Mohumagadi Mandu Makhanya
- Mopresidente Kgalema Motlanthe, seboledi sa letšatši sa moeng seo se laleditšwego le bjalo ka moamogedi wa sefoka bošegong bja lehono (SEFOKA SA MOGOLEGWA WA PELENG WA ROBBEN ISLAND). Ka ge a se gona bošegong bja lehono, Mopresidente

Motlanthe o tla emelwa ke Moprofesara Firoz Cachalia,
Modulasetulo wa Kgalema Motlanthe Foundation Trust.

- Moahlodi Edwin Cameron, moamogedi wa sefoka bošegong bja lehono (SEFOKA SA MODIREDI WA SETŠHABA)
- Morena Sizwe Nxasana, moamogedi wa sefoka bošegong bja lehono (SEFOKA SA MOITHUTI WA PELENG YO A IKGETHILENG)
- Moprofesara Azwihangwisi Mavhandu Mudzusi, moamogedi wa sefoka bošegong bja lehono (SEFOKA SA MORUTIŠI YO A IKGETHILENG)
- Morena Maurizio Mariano, leloko la thraste ya KM Foundation
- Maloko a khuduthamaga ya Unisa le bolaodi bja kakaretšo
- Bašomi ba Unisa, Baithuti le Bakgathatema
- Mothabiši wa rena bošegong bja lehono
- Baetapele ba dikhamphani, baeng bao ba hlomphegago, bagwera le baithuti ba peleng ba Unisa, magagešong

Ke le dumediša ka moka bošegong bja lehono ebile ke a le amogela mo Kabong ya Difoka tša Sego tša Motšhanseliri – e lego dijo tša mantšiboa tše, go tloga mola di bago gona mo mengwageng ya go feta ye lesome ye e fetilego, di fetogilego moletlo wo o tumilego kudu khalentareng ya yunibesithi ya rena.

Bošego bja lehono bo emetše ye nngwe ya ditiraglo tše re ikgantšhago ka tšona kudu bophelong bja yunibesithi ya rena. Ke

bošego bjo re iketlago ra gopodišiša ka ga tema ye re e kgathago bjalo ka sehlongwa sa thuto ya godingwana.

Setšhaba sa rena ke seo se lebanego le ditlhohlo tša mehutahuta; ka go realo se se ra gore, re hloka motswako wo o kgethegilego wa tlhohleletšo gore re tšwele pele. Le ge go le bjale, ge re lebeletše bokamoso re utolla seemo seo se tletšego ka kholofelo go bafsa le go meloko ye e tlogo. Ka gare ga seemo sa bjale sa kgakanego go na le bokamoso bjo bo nago le meyakalalo.

Moswaramarapo, ke monyetla wa ka wo o kgethegilego go le swara ka lefoko mo tiragalong ye bohlokwa. Ke rata go tšweletša ditebogo tša ka go Unisa Foundation ge e re thušitše go rulaganya moletlo wo mobotse wo.

E re ke lebogeng gape Motšhanseliri wa rena, Ntate Mopresidente Mbeki, ge a bile monggae wa kabo ye ya difoka le ge ka mehla a re fa bohlale ge re etile pele yunibesithi ye gore e be *Yunibesithi ya Afrika ye e direlago bokamoso bja batho*.

Ke nepo ye ya go direla batho yeo e re gapeletšago go nagana ka ga baithuti bao ba hlokago menyetla ebile ba swara bothata go lefa thuto ya yunibesithi yeo e sa turego ka nageng ya rena. Ke bolela se ka lebaka la seemo seo bontši bja batho ba rena ba sa lego ka gare ga kgatelelo ya palo ya godimo ya tlhokego ya mešomo le go ba šomiša

bošaedi mešomong ya bona, ka go realo ba palelwa ke go tsenya bana ba bona thutong ya godingwana. Ke bolela se gape ka lebaka la seemo sa bohloki bjo bo, le ge go le bjale, palelwago ke go fokotša dikholofelo tša bafsa ba bantši bao ba ikemišeditšego go tšwa ka sedikodikong sa go hlokišwa menyetla ka lebatlala thuto.

Ke ditoro tša bafsa go tšwa ka mo nageng ka bophara, go tšwa ka meetseng ye e hlokago dikontiri go fihla ka makheišeneng ao badudi ba ona ba lego ka fase ga kgetelelo le ka mafelong a mangwe a metsetoropong, tšeo di re gapeletšago gore re dule fase bjalo ka yunibesithi re nyake ditharollo tšeo di imollago morwalo wa tlaleletšo wa go swanela ke go lefa ditšhelete tša thuto le dipuku tša go bala.

Re a kwešiša gape gore seo re lebanego le sona ke bothata bjo bo lego bjo bogolo go re feta. Ke bothata bjo bo nyakago gore baetapele ka moka ba setšhaba ba kopane ba abelane methopo le maano ka ga ka fao ba ka hlomelago bafsa ba rena dibaka. Ka fao go a thabiša go bona ba bantši ba lena go tšwa ka lefapheng la dikhamphani ge le le fa bošegong bja lehono, le emišitše diatla tša lena le laetša go nyaka ga lena go tsenya letsogo go bokamoso bja setšhaba sa rena. Ka ge batho ba bantši ka mehla ba bolela, la lena ke lefapha leo le nago le methopo ye mentši yeo e swanetšego go kopanywa go thuša go aga motheo o maatla wa go tšwetša pele kagoleswa ya naga ya rena.

Ka fao ke maikutlo a ka gore bošego bja lehono bo mabapi le gore rena ka moka re tsenye letsogo, ka moya wo o fodilego, le go ikgafa leswa go thuto ya setšhaba sa rena.

Bošego bja lehono bo mabapi le go keteka le go hlohleletša bokgoni.

Ke mošomo wa rena wa ka mehla bjalo ka sehlongwa sa thuto ya godingwana go thuša batho go fihlelela maemo a godimo ka maikemišetšong a bona a tša thuto. Re dira se ka go ruta le go ithuta, ka dinyakišišo le ka boithomelo le ka go rerišana le setšhaba. Re goeletša go lefase ka bophara, ka morago ga ge baithuti ba rena ba phethile dithuto tša bona tša tlhahlo, gore ba hweditšwe maemo a itšego a bokgoni le gore ka fao ba loketše lefase la mošomo. Ka ona mokgwa woo, re reta ba bangwe ba bagale ba rena bao ba tsenyago letsogo go ageng ga setšhaba sa rena.

Naa bjale ke ka lebaka la eng yunibesithi e ka ba le kgahlego ya mafolofolo ka difokeng tša go swana le tšeo re fanago ka tšona lehono? Naa ke ka lebaka la eng re sa lebelele fela kabo ya difoka tša tlhompho ya dikgrata tša bongaka bjalobjalo?

Dihlongwa tša thuto ya godingwana ke seswantšho sa, le go, setšhaba seo di šomago ka go sona. Ke lefasetere leo re bonago

lefase ka lona. Di huetšwa ke setšhaba ebile ka go le lengwe di huetša setšhaba. Ba bangwe ba tloga ba re dihlongwa tša thuto ya godingwana di emela seemo seo se gatetšego pele sa maitekelo a batho mabapi le tllhabollo ya menagano ya bona.

Ke ka maitekelo a fao re nyakago go leboga, re botše bao ba tsentšego letsogo go tllhabollo ya batho: “Tšwelang pele ka mošomo o mobotse! Gomme, le tšweleng pele go re hlohleletša!”

Kabo ya difoka ke gape taetšo ya fao re lebilego gona, ya dipoledišano tšeo re di swarago ka gare bjalo ka sehlongwa, le molaetša wo re nyakago go o tšweletša go setšhaba le go lefase.

Sehlongwa sa rena se leetong la go iphetoša, gomme ka go le lengwe se tsenye letsogo go phetošokakaretšo ya setšhaba.

Ka gare ga leeto la phetošo go na le kholofelo yeo re nyakago go e hloma; ke gore ka gare ga seemo sa ditlhohlo ka moka tšeo re ka bego re lebane le tšona bjalo ka setšhaba, go na le kholofelo ebile go swanetše go ba le kholofelo ya bokamoso bjo bokaone.

Ka gare ga leeto la phetošo go na le nepo ya mafelelong ya go itira batho ka boswa.

Ka gare ga leeto la rena la phetošo go na le go nyaka go fihlelela bokgoni, le go laetša gore go a kgonagala go aga setšhaba seo go sona bokgoni bja basadi le bja banna, bja bafsa ba basetsana le bja bafsa ba bašemane, bokgoni bja bafsa ba rena, ka moka bo ka kopanywago go aga Afrika Borwa ye e kopanego, ya khutšo le ye e atlegilego.

Ke ka lebaka la se fao re nago le kgetho ya baamogedi ba rena ba difoka bošegong bja lehono.

Re hlomphegile go ba gotee le MaAfrika Borwa ao a hlomphegilego; bao maphelo le diphihlelelo tša bona di laetšago boikgafo, tsepelelo, le kgotlelelo. Maeto a bona a bonwa ka maikemišetšo e sego fela a go kaonafatša maphelo a bona le go fihlelela maemo a godingwana, eupša seo se thekgilego maikemišetšo ao e bile boikgafo bja go tsenya letsogo go kaonafatšeng maphelo a batho ba bangwe.

Ga se fela boikgafo fela bjo bo hlohleleditšego phihlelelo ya bona. Ga se fela boikgafo bja go kaonafatša maphelo a batho ba bangwe bjo bo ba hlohleleditšego diphihlelelong tša bona. Se bohlokwa kudu ke gore, ba ile ba bea maemo a godimo a go direla setšhaba. Ka go tsenya seabe ga bona ka makaleng a thuto, ka pušong ya dikhamphani, ka molang le ka tirelong ya setšhaba, le ka dipolotiking, baamogedi ba rena ba difoka ba ile ba iša dinyakwa tša diphihlelelo

tša bona godimo le go laetša gore maikemišetšo a go fetoša setšhaba a swanetše go sepela mmogo le boikgafo go bokgoni.

Moswaramarapo, go nthabiša kudu go amogela gareng ga rena Motšhanseliri wa rena, Mopresidente Thabo Mbeki, le baamogedi ba difoka ba rena, Moprofesara Azwinhangwisi Helen Mavhandu-Mudzusi, Morena Sizwe Nxasana, Moahlodi Edwin Cameron le Mopresidente Kgalema Motlanthe, yo bošeng bja lehono a emetšwego ke Moprofesara Firoz Cachalia (Modulasetulo wa Kgalema Motlanthe Foundation Trust).

Ga ke nyake go senya bošego bja lena, magagešong, ka go ahlaahla diabe tšeo di dirilwego ke baamogedi ba difoka, ditšhitego le boikgafo bja baamogedi bao ba hlomphegago, e reng ke se senyeng sebaka seo se beetšwego se.

Seo ke se holofelago, le ge go le bjale, ke gore le tla re dumelela go ba le ditokelo tša go ikgantšha. Baamogedi ba ka moka ba difoka bao ba hlomphegago ke baithuti ba peleng ba yunibesithi ye kaone ye – Yunibesithi ya Afrika Borwa. Ka fao re a ikgantšha bjalo ka sehlongwa ge seabe sa rena se fihlelela makala ka moka a setšhaba, le gore baithuti ba rena ba peleng ba etile pele go ageng ga setšhaba sa rena.

Legatong la Motšhanseliri, Lekgotlataolo, Bolaodi, Bašomi le Baithuti ba Yunibesithi ye ya Naga, e lego Yunibesithi ya Afrika Borwa, ke rata go go amogela, Morena Motšhanseliri, baeng bao ba hlomphegago, bathekgi ba mašelang, le dikhamphani tše di dirišanago le rena, le ba bohlokwa kudu, baamogedi ba difoka ba rena.

Ke holofela le go duma gore le be le bošego bjo bobose.

A re ketekeng bokgoni!

Ke a leboga!